

ВИДАВЕЦЬ
НАЧАЛЬНИЙ
РЕДАКТОР
Др. Тадей
Кончинський

СТРАЖНИЦЯ

АДРЕСА
РЕДАКЦІЇ І
АДМІНІСТРАЦІЇ
WARSAWA,
Nowy - Świat № 41 m. 27.

Конго поштове № 1877.

УКРАЇНСЬКА

Телеф. 296-40.

Велика історична година вибила в Польщі

Вибір й присяга нового Президента Річпосполітої

Трагічна течія політичних подій, яка, здавалося, похита основи польської держави, несподівано швидко скінчилася великою перемогою право-державних основ.

Після уступлення бувшого Президента Річпосполітої п. Стан. Войцеховського, на підставі присяги конституції, як то вже писали, обняв начальну владу в державі Голова Союзу, Мацей Ратай, який прийняв відставку кабінету прем'єра Вітоса і запросив д-ра Бартля, визначного посла Клубу Праці, до формування уряду.

Народні Збори, які складаються з 554 послів і сенаторів, були скликані на день 31 травня, приступили до вибору Президента Річпосполітої. На маршала Пілсудського пало 292 голоси, на воеводу Бнінського 193 голоси, — таким чином переважаючою більшістю було вибрано маршала Пілсудського.

Як раз в столиці шли великі маніфестації на честь нового вибранця, коли несподівано стало відомим, що маршал Пілсудський не прийняв вибору і як кандидата виставив д-ра Ігната Мостіцького, відомого в науковому світі вченого, професора хемії, директора фабрики в Хожові.

Мотиви, які склонили марша-

ла до неприняття вибору, були особисті і їх витлумачив вибранець в своїм листі з одмовою, що вислано до Голови Союзу п. Ратая.

Під час других Народніх Зборів дня 1 червня вибрано д-ра Ігната Мостіцького в другому голосуванні 281 голосом. Вибранець вибір прийняв.

Дня 4 червня о год. 12 о півдня відбулася в Королівській Залі в Варшаві присяга д-ра Мостіцького, як Президента Річпосполітої, від цієї власне хвилини розпочинається дальша історична праця Польщі в межах сучасної конституції.

Це викликало загальне признання за кордоном й поглибило віру до нас, через те що серед найміцніших суперечок перемогло в Польщі здорове й ясне розуміння стану, зглядно шляхетній ініціативі й великій саможертви національним справам тих особ, від чіх доброї волі й постанови залежав такий, а не

інший біг подій.

Новому Президентові товаришить бажання всього народу і всіх країн, щоб, як в світі науки прославився, як знаменитий діяч, винаходами і як організатор, — так само тепер на першому становищі в Польщі прийняв уряд душ й серця і щасливо виконав діло Відривлення Народу і зміцнення держави, оперуючись на тих всіх елементах, які добро Польщі написали на прапорах своєї діяльності.

А нарід мусить зрозуміти, що період егоїзму осіб й партій минув безповоротно і що надійшла найбільша година, щоб ми, оперті о Президента Річпосполітої і Уряд, в згоді пішли до найвищих, найшляхетніших форм державного й соціального життя.

Бодай любов, вільність, справедливість і взаємодіяльність всіх громадян Річпосполітої стануть заповітами на кожній звичайний день в Польщі.

—охо—

Життя й праці нового Президента Річпосполітої

Новий Президент Річпосполітої, п. Ігнат Мостіцький, народився дня 1 грудня 1867 р. в Механові, Плоцької губернії, є сином Фаустина, повстанця 1863 року, начальника партії Плоцької землі, виступавшого під прізвиськом Маркевіча, і матері Стефани з Боановських.

З початку виховувався на селі при родині в Плоцькій і Люблинській губ. Середню школу скінчив у Варшаві, потім вступив на хемічний відділ політехніки в Ризі, звідки на якийсь час перебрався до Варшави. В 1892 році змушений був залишити край назавжди і з початку одправився до Лондону, де прожив п'ять років, а в осіні 1897 р. виїхав до Фрибурга в Швейцарії, де приймає уряд асистен-

та по кафедрі фізики в місцевому університеті. В 1901 р. обіймає керування працями по винаходах в спеціально на цю ціль визначеній лабораторії при фрибурзькому університеті.

В кінці 1912 р. Мостіцького запрошено до кафедри електрохемії у Львові, де й викликає творчу працю в технічній ділянці.

Дальш викликав до життя відомий в колах спеціалістів Хемічний Інститут Дослідження. Праці, які переведені і що переводяться в цім Інституті, охоплюють дуже широкий zakres проблем, які торкаються найголовніших задань державного, економічного життя, особливо які є зв'язані з безпечністю держави.

Від часу переняття державою, Мостіцький до останньої хвилини був головним керовником державної фабрики азотистих злучінь в Хожові. Ця фабрика своїм тепершнім високим рівнем технічного й економічного розвію є обов'язана його керовництву.

В признання заслуг на будовничім й господарнім полі польської техніки коло професорів політехніки в Львові надало Мостіцькому титул почесного доктора. Такий же почесний докторат він здобув і від політехніки в Варшаві.

Проф. Ігнат Мостіцький є автором великої кількості наукових та технічних праць, знаних в краю й закордоном.

Симон Петлюра герой Вільної України

„Коли помру, нехай мое тіло спочить в Польщі й нехай потім з Польщі буде перевезено до Вільної України“

„Коли помру, нехай мое тіло спочить в Польщі і нехай з Польщі потім буде перевезено до Вільної України“. То є слова, виспані до заповіту вбитого тиждень тому в Парижі ідейного провідника тої частини українського народу, котра не пішла в тенета німецької політики, а також яку не змогли обаламутити большевики.

Над головою Симона Петлюри в протяз кільки місяців висів вирок чревичайки. Вона бачила в нім свого запеклого ворога, який добре розумів, що Україна мусить йти з Польщею, коли бажаеться жити й бути не підлеглою. Велика Росія, ця вічно погрожуєча і вічно мутяча — без України є фактично малою Росією, — малою по суті, хоч великою в просторі. В 1919 р. Петлюра заключив умову з Польщею й тієї умови до кінця витримав, наносячи кінець поголоскам, що Україна ніколи умови не додержує...

Підписуючи умову з Польщею, Петлюра, яко ми тепер бачимо, підписав смертельний вирок для себе.

Петлюра на арені української державности виступив фактично в 1917 р., коли став на чолі українських відділів, які були виділені з російської армії. В 1918 р. вигнав з України німців, потім сформував велику армію, з якою провадив війну з віковичнім ворогом України — царською Росією в особі Деникіна і совітською Росією.

Реальна політика маршала Пілсудського привела до того, що в грудні 1919 р. ми заключили умову з Петлюрою, яка обов'язала нас до подання помічи в вигнанню большевиків з земель Поділля і України.

Однак не весь український нарід підтримав тоді Петлюру. Огідна політика Берліна й царської Росії знівчила тоді історичний рух і на шериг років перекреслила існування Україн-

ської держави в повнім розумінні цього слова. Тепер там, де це треба, всі мусять то зрозуміти і над свіжою могилою забитого Петлюри голосно це визнати.

С. Петлюру пізнав в перший раз в 1917 р. в Києві, зовсім przypadково, коли працював над організацією польського війська в Росії. Ближче познайомився з цюю індивідуальністю в 1920 р., коли їхав до Кам'янця, щоб потім в Винниці зустрітися з маршалом Пілсудським. Кількаденне спільне перебування дозволило мені на довші розмови і тоді зрозумів його ідею, що було послідовно й твердо виявлено.

Нехай трагічна й мученицька смерть Петлюри стане на межі історичного адвигу і нехай його дух підтримує вірних синів України в тій вірі, що велика година воскресіння їх вільної Батьківщини зближається.

Володимір Дибчинський.

Вбивство Симона Петлюри

Жалобою окрилася та Україна, котра в особах своїх світлич громадян домагалася, опершися о Польщу, осягнення вільности Наддніпрянської України зі столицєю Київом. В Парижі забито Симона Петлюру, провідника й зверхника Вільної України.

В зв'язку з вбивством, яке виконав в Парижі Шварцбарт, „Діло“ підкреслює, що Симон Петлюра був найзагардливим виражником ідеї державної незалежности українського народу, як так саме супротивником якого небусть компромісу з Москвою, без огляду на її політичну кон-

цепцію. „Діло“ приходить до висновку, що Петлюра пав офірою цих елементів, яким його особа була невідгодна.

Газета зазначає, що українці-емігранти, які групуються навколо Симона Петлюри і його письма „Тризуб“, з великою радістю прийняли вість о повороті маршала Пілсудського до влади і думали вітати його спеціальною депешою. „Діло“ кінчає заявою: „Симон Петлюра заплатив своїм життям за прихід до влади маршала Пілсудського“.

„Бабка царських провокаторів“

З Риги пишуть: Анна Сербрякова, котра тепер має 70 років, „бабка царських провокаторів“, яка за минулих часів зрадила багато видатних соціалістів і революціонерів, за останній

час була викрита на світ і віддана під суд. Процес тягнувся коло 3 тижнів, на остаток бабку було визнано виновною і посажено до в'язниці.

ЖАДНІ ПОЗИЧКИ НЕ СТВОРЯТЬ ДОБРОБУТУ. ТІЛЬКИ ОЩАДНІСТЬ УСІХ ГРОМАДЯН СТВОРИТЬ ПОТРІБНІ ЗАПАСИ КАПІТАЛІВ ДЛЯ ГОСПОРДАСТВА ЗАГАЛЬНОГО Й ІНДИВІДУАЛЬНОГО.

Кожний гріш, який ви складаєте, то є нова цеглинка добробуту вашого особистого й добробуту цілого українського народу. Тому спішіть до поштових кас ощадности!

Болгарська армія не може займатися політикою

З Софії повідомляють: На пропозицію військового міністра уряд звільнив з посади шефа генерального штабу, и також

кільки командирів полків і дивізій. Цей приказ є викликаний бажанням очистити армію від елементів, які займаються полі-

тикою. Ця акція є почином боротьби проти існуючих в державі тайних елементів.